

Sygn. akt III PK 88/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa Z. F.
przeciwko V. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 13 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 18 lutego 2016 r. oddalił apelację powódki Z.F. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 24 listopada 2015 r. oddalającego powództwo o zasądzenie kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne, doznany ból, cierpienie psychiczne z tytułu urazu barku prawego doznanego w wyniku wypadku przy pracy zaistniałego 9 kwietnia 2010 r.

Wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła w całości. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 435 k.c. przez niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, że pozwana nie jest zakładem wprawianym w ruch przy pomocy sił przyrody i nie odpowiada na zasadzie ryzyka, mimo że w ramach struktury organizacyjnej pozwanej mieściły się jednostki techniczne w tym kuchnia, wykorzystujące siły przyrody (energię elektryczną, gaz) w takim stopniu, że istnieje

uzasadniona podstawa do zastosowania odpowiedzialności z art. 435 k.c. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, że do wypadku doszło na skutek niewłaściwego zachowania się powódki, pomimo iż jej konsekwentne zeznania wskazywały, że proces produkcyjny uniemożliwiał wytarcie podłogi bezpośrednio przed wypadkiem, a nadto zawinione przez pozwaną braki kadrowe powodowały, iż niemożliwe było zlecenie tej pracy innym osobom.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w doktrynie i orzecznictwie sądów, w szczególności potrzebę wykładni art. 435 k.c. Zdaniem skarżącej brak jest kompleksowego i jednolitego stanowiska orzecznictwa i doktryny dla ustalenia podstawy prawnej odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, gdy powstaje wątpliwość czy dane przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany jest w ruch za pomocą sił przyrody w rozumieniu tego przepisu, a w szczególności jakie są kryteria uznania czy działalność wprawiana w ruch siłami przyrody jest zasadnicza czy uboczna oraz jak należy zdefiniować działalność wprawianą w ruch siłami przyrody.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna spełniająca wymagania z art. 398⁴ k.p.c. podlega dalszej kontroli w ramach przesądu. Kontrola ta sprowadza się do badania, czy w sprawie występują okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.), a mianowicie, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, czy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy skarga jest oczywiście uzasadniona, a nadto, czy w sprawie nie występuje nieważność postępowania. Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w ramach przesądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572).

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazała na potrzebę wykładni art. 435 k.c., który, jej zdaniem, wywołuje poważne wątpliwości oraz rozbieżności w doktrynie i orzecznictwie sądów.

W przypadku oparcia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych, skarżąca powinna wykazać, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie oraz przedstawić na czym polegają związane z nimi wątpliwości lub też opisać rozbieżności występujące na tym tle w orzecznictwie (por. postanowienie SN z 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, LEX nr 1678062). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia SN z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 oraz z 14 maja 2015 r., III PK 3/15, LEX nr 1747849). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może również sprowadzać się do odpowiedzi na zarzuty skarżącej skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącej, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie SN z 19 lutego 2014 r., I PK 270/13, LEX nr 1646097). Jednocześnie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów istnieje wtedy, gdy od wyników tej wykładni zależy rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 42/07, LEX 898438; postanowienie SN z 6 lutego 2014 r., I PK 246/13, LEX nr 1646083).

Skarżąca nie wykazała, że zachodzi potrzeba wykładni art. 435 k.c. i ze względu na tę okoliczność skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Kryteria uznania przedsiębiorstwa za wprowadzane w ruch za pomocą sił przyrody zostały gruntownie wyjaśnione w orzecznictwie i doktrynie (por. postanowienie SN z 29 stycznia 2008 r., I PK 258/07, LEX nr 865914 oraz powołane tam orzeczenia). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że do

zastosowania art. 435 k.c. nie wystarcza, aby przedsiębiorstwo bezpośrednio wykorzystywało elementarne siły przyrody (energię elektryczną, parę, paliwa itp.), ale chodzi o procesy polegające na przetwarzaniu energii elementarnej na pracę lub inne postacie energii, co wymaga użycia maszyn i innych urządzeń przetwarzających, przy czym zastosowanie jako źródła energii sił przyrody (a więc z wyłączeniem pracy człowieka lub zwierzęcia) ma stanowić siłę napędową przedsiębiorstwa jako całości (por. przykładowo wyrok SN z 10 października 2008 r., II CSK 232/08, LEX nr 497665 oraz powołane tam orzeczenia dotyczące wykładni art. 435 k.c.). Właściwie zdefiniowane pojęcie przedsiębiorstwa poruszanego siłami przyrody określone w art. 435 k.c. określa przedsiębiorstwo, którego globalny cel funkcjonowania jest zależny od użycia siły przyrody, a korzystanie z nich stanowi warunek konieczny jego istnienia i funkcjonowania w tym sensie, że zarówno struktura jak i system organizacji i wykonywania zadań jest dostosowany do sił przyrody i od nich zależny (por. wyrok SN z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, OSNC 2013 nr 2, poz. 26).

Skarżąca nie wykazała rozbieżności w orzecznictwie dotyczących kryteriów uznania przedsiębiorstwa za wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Nie przedstawiła także argumentów prawnych uzasadniających zmianę utrwalonej w orzecznictwie sądów wykładni art. 435 k.c. Wskazane przez nią wątpliwości, w ocenie Sądu Najwyższego, mają charakter pozorny. Nie chodzi, bowiem o wątpliwości interpretacyjne dotyczące art. 435 k.c., ale o zakwestionowanie oceny Sądu Okręgowego, że brak podstaw do zastosowania tego przepisu w okolicznościach faktycznych tej sprawy.

Niezależnie od powyższego, rozstrzygnięcie wątpliwości wskazanych przez skarżącą nie miałoby wpływu na rozstrzygnięcie tej sprawy. W zaskarżonym wyroku Sąd stwierdził - czego skarżąca nie kwestionuje - że powódka nie wykazała szkody (krzywdy) będącej skutkiem wypadku przy pracy, który miał miejsce 9 kwietnia 2010 r., a którą rekompensować miałoby dochodzone przez nią roszczenie o zadośćuczynienie.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygnięto jak w sentencji.

